

روزنامه اطلاعات، درخت تناور فرهنگ ایران

سردار فارسی

البته باید از مدیریت جدید، سیدعباس صالحی نیز یاد کنیم که خود چهره‌ای علمی، فرهنگی و سیاسی است و از زمانی که تصدی این مؤسسه را به عهده گرفته با متانت، مسیر مرحوم دعایی را ادامه می‌دهد.

اطلاع‌رسانی ملی و بین‌المللی

توکل دارایی، دانش‌آموخته تاریخ و تمدن و یکی از روزنامه‌نگاران با سابقه همدان نیز با اشاره به این که در آستانه یکصدسالگی روزنامه اطلاعات هستیم می‌گوید: پیشاپیش باید این مناسبت را به خدمت همه خوانندگان، خبرنگاران، روزنامه‌نگاران و سایر عوامل مؤثر در این نهاد فرهنگی تبریک و شادباش بگویم. روزنامه اطلاعات در حالی ۹۹ ساله می‌شود که در کشور ما پایداری، استقامت و ماندگاری نهادهای فرهنگی و علمی به دلایل متعدد از جمله چرخش سیاست‌های کشورداری و عمل مبتنی بر سلیقه و نیز تنگ‌نظری و حسادت‌های برآمده از رقابت‌های سیاسی، به بن‌بست و شکست‌هایی منتهی می‌شود که در نهایت دودش به چشم اهل علم و فرهنگ می‌رود.

حنیفی اضافه می‌کند: این روزنامه با توجه به همتی که در انتشار با کیفیت مطالب علمی و اطلاعاتی که به مخاطبین ارائه می‌کند دارد، در آگاهی‌بخشی و اثرگذاری در سطوح مختلف جامعه مؤثر بوده و از دید من که به صورت جدی این روزنامه و همچنین چند روزنامه دیگر را مطالعه می‌کنم، روزنامه اطلاعات با اثرگذاری در لایه‌های مختلف جامعه و چندین نسل، برترین روزنامه ایران محسوب می‌شود. این حقوقدان به سابقه تأسیس روزنامه اطلاعات توسط عباس مسعودی در سال ۱۳۰۵ اشاره کرده و می‌افزاید: مؤسس روزنامه اطلاعات از فرهیختگان عالم سیاست در زمانه خود بوده و توانسته بنای درستی ایجاد کند و پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز این روزنامه با حفظ متانت، تأثیرگذار بوده و هست. او معتقد است روزنامه اطلاعات با حفظ بی‌طرفی و حفظ حرمت افراد حقیقی و حقوقی و همچنین به دور از جبهه‌بندی‌های سیاسی، به وظیفه اطلاع‌رسانی و آگاهی‌بخشی به جامعه با زبان علمی و فرهنگی می‌پردازد و در این زمینه بسیار موفق بوده است. حنیفی ادامه می‌دهد: کیفیت مطالب منتشرشده در این روزنامه و اطلاعاتی که در موضوعات مختلف سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی ارائه می‌کند در سطح جهانی است.

اطلاعات، روزنامه سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و قدیمی‌ترین روزنامه در حال انتشار ایران است. این روزنامه که ۱۹ تیر ۱۳۰۵ خورشیدی در تهران برای نخستین بار چاپ شد، ۹۹ سال به حیات رسانه‌ای خود ادامه داده و اینک در آستانه یک‌قرنه شدن است. روزنامه اطلاعات که توسط عباس مسعودی تأسیس شده بود با ابتکارات او به مؤسسه‌ای فرهنگی و انتشاراتی تبدیل شد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی و در اردیبهشت سال ۱۳۵۹ حجت‌الاسلام مرحوم سیدمحمود دعایی با حکم امام خمینی (ره) به عنوان نماینده ولی فقیه، مدیریت مؤسسه اطلاعات را بر عهده گرفت و تا زمان رحلتش در ۱۵ خرداد ۱۴۰۱ در این سمت باقی ماند و طی سالیان متمادی مدیریت مؤسسه و روزنامه اطلاعات، راهی را پیمود تا این روزنامه با حفظ بی‌طرفی سیاسی و حفظ حرمت اندیشمندان مختلف در حوزه‌های فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی، فضایی برای نشر افکار فرهیختگان و نخبگان ایرانی به وجود بیاورد که آثار و افکار خود را از طریق این روزنامه به جامعه عرضه کنند؛ نخبگانی که شاید در رسانه‌های دیگر مجال برای عرضه ایده‌ها و نظرات خود نداشتند.

با رحلت این عالم نیک‌اندیش، آقای سیدعباس صالحی که خود از چهره‌های علمی، فرهنگی و سیاسی هستند به نمایندگی ولی فقیه و مدیرمسئولی مؤسسه اطلاعات منصوب شد. رهبر انقلاب در حکم انتصاب آقای صالحی می‌نویسد: «روزنامه کهنسال اطلاعات در دوران نظام جمهوری اسلامی همواره نماینده و نمایشگر یکی از اضلاع نظام و انقلاب و سخنگوی قشرهایی از مردم عزیز بوده که غالباً سخن آنان بیش از هر جای دیگر در این روزنامه انعکاس می‌یافته است. چندوجهی بودن نگاه‌ها و سلیق سیاسی در میان نخبگانی که در اعتقاد راسخ به انقلاب و نظام اسلامی مشترکند، وجود روزنامه‌ای با این خصوصیت را مفید و شاید الزامی می‌کرده و اکنون نیز آن چنان است.»

روزنامه اطلاعات، خوانندگان متعدد و پرشماری از سلیق مختلف سیاسی، فرهنگی و اجتماعی دارد که احساس می‌کنند این روزنامه زبان گویای آن‌ها و نخبگانی است که با نگاهی علمی به موضوعات می‌نگرند و فارغ از دسته‌بندی‌های معمول سیاسی، به فرهنگ و هویت ایرانی می‌اندیشند.

در خصوص جایگاه روزنامه اطلاعات در جامعه نخبگان و فرهیختگان ایرانی با دو تن از خوانندگان با سابقه و فرهنگی این روزنامه در همدان به گفتگو نشستیم که هر کدام از زاویه نگاه خود به این رسانه و نقش آفرینی آن در عرصه‌های فرهنگ، دانش، سیاست و اقتصاد می‌نگرند.

تأثیرگذاری در سطوح مختلف جامعه

محمدکریم حنیفی، مدرس دانشگاه،

وکیل دادگستری و از خوانندگان قدیمی روزنامه اطلاعات، درباره روزنامه اطلاعات و جایگاه آن در جامعه و به خصوص فرهیختگان می‌گوید: قبل از هر چیزی باید به سابقه روزنامه‌نگاری در ایران اشاره کنم. در تاریخ می‌خوانیم که حتی در دوره هخامنشیان هم مواردی وجود داشته که اطلاعات را به شاه هخامنشی با عنوان نگاره پارسی ارائه می‌کردند که به نوعی می‌توان گفت انعکاس اخبار آن زمان بوده است، اما روزنامه‌نگاری به شکل مدرن در ایران با انتشار روزنامه «وقایع اتفاقیه» توسط امیرکبیر اتفاق افتاد که رکنی قوی در جامعه ایرانی بود و از آن زمان، روزنامه‌نگاری در ایران استمرار یافته است.

او با بیان این که بیش از دو دهه است که به صورت مستمر و هر روز روزنامه اطلاعات را مطالعه می‌کند می‌گوید: روزنامه اطلاعات به نظر من یکی از بهترین و قوی‌ترین روزنامه‌های ایران و حتی منطقه خاورمیانه است. این روزنامه وزین از حیث گستره توزیع و هیأت تحریریه بسیار غنی و قوی است.

راه‌اندازی و استقرار دستگاه‌های جدید چاپ در ساختمان مؤسسه اطلاعات در خیابان خیام، پونش علیشیرازی

این روزنامه بدون هیچ گونه جبهه‌گیری به احوال، معرفی و سوابق افراد به عنوان چهره‌های شاخص علمی و فرهنگی، سیاسی و اجتماعی پرداخته و طی سال‌های متمادی بعد از انقلاب اسلامی، جایگاهی به چهره‌های علمی و فرهنگی داده که نظرات خود را از طریق این روزنامه به جامعه ارائه دهند. او هیأت تحریریه این روزنامه را افرادی باسواد و دارای علم دانسته و تأکید می‌کند: با توجه به غنای بالای این روزنامه، مدیریت روزنامه توانسته نویسندگان قوی و متبحری را جذب کند که هر کدام چهره فرهنگی، علمی، سیاسی و اجتماعی هستند. باید بگویم که این روزنامه به نشریه فرهیختگان و نخبگان تبدیل شده است.

حنیفی معتقد است که روزنامه اطلاعات در معرفی افراد نخبه به جامعه و حتی نهاد حکومت، موفق عمل کرده و بسیاری از نخبگان علمی، فرهنگی و سیاسی از این روزنامه به مدارج عالی در سطوح مختلف نظام دست یافتند و به خاطر مطالعاتی که داشتند و مسیر علمی که طی کردند، مورد تشویق قرار گرفتند. این مدرس دانشگاه با یادکرد از مرحوم دعایی می‌گوید: مرحوم دعایی خود، یک چهره فرهنگی و سیاسی مورد قبول و دوست‌داشتنی بود که بعد از انقلاب با هوشمندی و درایت این مؤسسه را مدیریت کرد و مقبولیت روزنامه اطلاعات را ارتقا داد، چراکه منش متفاوتی داشت و با مهربانی، گشاده‌دستی و خلق حسنه، پذیرای افراد مختلف بود.

این دانش‌آموخته تاریخ و تمدن تأکید می‌کند: از این نظر، یک‌قرنه شدن انتشار روزنامه اطلاعات را به فال نیک می‌گیریم و امیدواریم ماندگاری این درخت تناور فرهنگ ایران، هدیه‌ای برای نسل آینده باشد. روزنامه وزین اطلاعات در عمر ۹۹ ساله خود، منشاء خدمات فرهنگی، اطلاع‌رسانی ملی و بین‌المللی شده و در پایه‌گذاری اساس مطبوعات و رسانه‌های ایران نقش بنیادین داشته است. گردهم آمدن اصحاب فرهنگ و علم و دانش در این روزنامه و چاپ مقالات از بزرگان این حوزه و احترامی که بزرگان و سردمداران دانش کشور برای این روزنامه قائل بودند و هستند، خود نشان‌دهنده اهمیت نقش این روزنامه به خصوص در سال‌های پس از انقلاب بوده است. امیدواریم کادر جدید مدیریتی این روزنامه که بعد از مرحوم دعایی روی کار آمدند بتوانند همان راهی را که در خدمت ادب و فرهنگ و سیاست ایرانی بود ادامه دهند.

این روزنامه‌نگار با سابقه همدانی اضافه می‌کند: گرچه می‌دانم مدیریت جدید دست به تغییرات اساسی در زمینه تأمین نیروی انسانی و سایر برنامه‌های این روزنامه زده، ولی امیدواری من این است که جناب آقای صالحی که صلاحیت لازم برای ادامه راه آقای دعایی و مدیران قبلی را دارد با توجه به رقابت‌های فضای مجازی و سایر روش‌های اطلاع‌رسانی، با نوسازی این سازمان استخوان‌دار در زمینه حضور پررنگ رسانه‌های جدید، هم راه گذشته را بپیماید و هم از ابتکارات و زمینه‌های فراهم‌شده به نحو شایسته بهره‌برداری کند.